



NORGES HØYESTERETT

Den 20. mars 2007 avsa Høyesterett kjennelse i

HR-2007-00537-A, (sak nr. 2006/1913), straffesak, anke,

A (advokat Berit Reiss-Andersen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Katharina Rise)

S T E M M E G I V N I N G :

(1) Dommer **Lund**: Saken gjelder utmåling av fellesstraff etter brudd på vilkårene for prøveløslatelse ved ny kriminalitet i prøvetiden, jf. straffegjennomføringsloven § 45 og straffeloven § 28 b.

(2) Fredrikstad tingrett avsa 28. april 2006 dom med følgende domsslutning:

”A, født 00.00.1969, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 første og annet ledd og vegtrafikkloven § 31 første ledd jf. § 24 første ledd første pkt. til fengsel i 3 – tre – år og 6 – seks – måneder, jf. straffeloven § 63 annet ledd. Straffen er en fellesstraff med Borgarting lagmannsretts dommer av 28.08.2000 og 06.04.2001, jf. straffegjennomføringsloven § 45 og straffeloven § 28 b.

Varetekt kommer til fradrag med 58 – femtiåtte – dager.”

(3) Domfelte påanket straffutmålingen til Borgarting lagmannsrett som i kjennelse av 22. november 2006 forkastet anken. Tingrettens varetektsfradrag ble endret til 91 dager.

(4) Domfelte har påanket lagmannsrettens straffutmåling til Høyesterett. Det gjøres gjeldende at fellesstraffen burde vært satt til fengsel mellom to og to og et halvt år.

(5) Jeg er kommet til at anken ikke fører frem.

(6) Domfelte er tidligere dømt en rekke ganger blant annet for grove volds- og narkotikaforbrytelser. Han er denne gang funnet skyldig i å ha oppbevart 978,43 gram

hasj, 115, 43 gram marihuana, ca 0,3 gram kokain og 43 tabletter diazepam, og for å ha ført personbil uten førerkort. De straffbare forholdene fant sted 4. mars 2006.

- (7) Ved straffutmålingen må det først tas stilling til hva straffen ville bli hvis det skulle avsies særskilt dom for de forhold domfelte nå er funnet skyldig i. Tingretten og lagmannsretten antok at straffen i så fall ville blitt ubetinget fengsel i ni måneder. Lagmannsretten pekte på at oppbevaringen av narkotika ligger i nedre skikt for hva som anses som grov narkotikaforbrytelse etter straffeloven § 162 første og annet ledd, men understreket at det dreier seg om alvorlig kriminalitet der domfelte også hadde profittmotiv. Det ble videre lagt vekt på at lovbruddene fant sted i prøvetiden etter løslatelse fra soning av en dom for grov narkotikaforbrytelse, avsagt i 2001, og på at domfelte også flere ganger tidligere er straffet for mindre alvorlige narkotikaforbrytelser. Det ble tatt et visst hensyn til domfeltes tilståelse som ikke hadde hatt nevneverdig betydning for oppklaring av saken, men hadde klare prosessøkonomiske fordeler. Kjøringen uten sertifikat ble sett som en straffskjerpene omstendighet.
- (8) Jeg kan ikke se at det er noe vesentlig å innvende mot tingrettens og lagmannsrettens vurderinger av straffutmålingen hvis det skulle avsies særskilt dom. Dette alternativet er imidlertid uaktuelt i saken. Jeg viser til at domfelte 20. april 2005 ble prøveløslatt fra soning av Borgarting lagmannsretts dommer av 28. august 2000 og 6. april 2001 som blant annet gjaldt henholdsvis grove voldsforbrytelser og grove narkotikaforbrytelser. Resttiden ved prøveløslatelsen var 3 år og 81 dager. Domfelte har altså nokså kort tid etter løslatelsen, da det fremdeles sto igjen relativt lang tid av prøvetiden, på nytt begått grov narkotikaforbrytelse, som tilsier en ikke ubetydelig ubetinget fengselsstraff. Disse forholdene fører til at fellesstraff må idømmes, jf. straffegjennomføringsloven § 45 og straffeloven § 28 b.
- (9) Spørsmålet er så hvilken fellesstraff som skal utmåles. Av Høyesteretts praksis i saker der det tas stilling til om fellesstraff skal idømmes og til utmålingen, følger at det normalt fastsettes en fellesstraff som er lavere enn summen av reststraffen og den straff det nye straffbare forhold tilsier. For øvrig gir ikke praksis retningslinjer av betydning for utmåling av fellesstraffen i tilfeller som det foreliggende.
- (10) I henhold til straffegjennomføringsloven § 45, jf. straffeloven § 28 b, kan domstolen bestemme at hele eller deler av reststraffen skal fullbyrdes. Hvor stor del av reststraffen som skal fullbyrdes, må bero på en helhetsvurdering med utgangspunkt i grunnvilkåret for prøveløslatelse: at den prøveløslatte skal avholde seg fra nye straffbare handlinger i prøvetiden. Det skal med andre ord ha konsekvenser av betydning for den prøveløslatte hvis vilkåret ikke overholdes. Derimot kan jeg ikke se at det er grunnlag for å oppstille skjematiske normer for utmålingen av fellesstraff, eksempelvis at straffen ikke kan settes lavere enn reststraffen. Som ved straffutmåling ellers, må hensynet til lovlydigheten tillegges vekt, ikke minst individualpreventive hensyn fordi det er snakk om ny kriminalitet i prøvetiden. Sentralt står grovheten i det nye forhold domfellelsen gjelder, når det ble begått, og hvor lang straff dette tilsier i forhold til den resttid som gjenstår. I tillegg må det tas hensyn til de innskrenkninger som er lagt på den løslattes livsutfoldelse gjennom vilkår for prøveløslatelsen.
- (11) Jeg har vært noe i tvil, men er kommet til at lagmannsrettens og tingrettens straffutmåling bør bli stående. Jeg legger da først og fremst vekt på at domfelte involverte seg i ny alvorlig narkotikakriminalitet etter relativt kort tid, mens det ennå gjensto ca. to og et

halvt år av resttiden. Dette skjedde etter at han – i henhold til vilkårene for prøveløslatelse – ukentlig hadde møtt hos kriminalomsorgen, og hadde deltatt i en rekke pålagte individuelle samtaler og i individuell alternativ til vold-behandling frem til de nye forhold ble avdekket. Han møtte også i en ansvarsgruppe der blant annet hans foreldre, friomsorgen og sosialkontoret deltok.

- (12) Når ikke dette har kunnet forhindre ny kriminalitet, må individualpreventive hensyn stå sentralt ved straffutmålingen. Det hører med i bildet at domfelte ved Sarpsborg tingretts dom av 5. oktober 2006 ble idømt 90 dagers ubetinget fengsel for bilbrukstyveri, overtredelse av våpenloven og bruk av kokain, forhold som alle skriver seg fra tiden etter at narkotikaforbrytelsen han nå dømmes for, ble avdekket.
- (13) Ved straffutmålingen skal det tas hensyn til de restriksjoner domfelte var pålagt av kriminalomsorgen, av aktor anslått til å tilsvare rundt tredivet dager. Men verken dette eller dommen av 5. oktober 2006, som i en viss grad må tas i betraktning, jf. Rt. 2001 side 1606, gir grunnlag for å fravike lagmannsrettens straffutmåling.
- (14) Jeg stemmer for denne

K J E N N E L S E :

Anken forkastes.

- | | | |
|------|----------------------------|--|
| (15) | Dommer Stang Lund: | Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende. |
| (16) | Dommer Tønder: | Likeså. |
| (17) | Dommer Stabel: | Likeså. |
| (18) | Justitiarius Schei: | Likeså. |
- (19) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

K J E N N E L S E :

Anken forkastes.

Riktig utskrift bekreftes: